

Monumentnummer*: 518059

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 februari 2002
Kadaster deel/nr 82795/112

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wormerveer	Zaanstad	Noord-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Wormerveer	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wormerveer	B			5934

Omschrijving**

Inleiding

Aan de zuidzijde van de langs de Zaan lopende Zaanweg gelegen VILLA gebouwd omstreeks 1870 in Neo-Classicistische stijl, naar ontwerp van een onbekende architect. Opdrachtgever was Adriaan Laan (1838-1899), lid van de firma Wessanen & Laan te Wormerveer. De villa maakt deel uit van een groep op de westoever van de Zaan gesitueerde fabrikantenwoningen die uitkijken op de aan de overzijde gelegen fabrieksbebouwing in Wormer, de zogenaamde "Zaanwand". Voor Zaanweg 59 gold dit in het bijzonder: vanuit de villa keek de familie Laan uit over één van haar eigen fabrieken, de in 1978 gesloopte rijstpellerij "De Unie".

N.B. De moderne aanbouwen tegen de achtergevel zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

Villa op samengesteld grondplan, twee bouwlagen hoog onder een met zwarte geglazuurde Hollandse pannen gedekt tentdak en met linksvoor een verhoogde hoekrisaliet voorzien van een zadeldak met achterschild. Het muurwerk van de villa is geheel gepleisterd en voorzien van een omgaande plint. De voor- en achtergevel worden horizontaal geled door een rijk geprofileerde cordonlijst halverwege de gevel en afgesloten door een hoofdgestel waarvan de kroonlijst zich voortzet boven de zijgevels. In het pleisterwerk van de voorgevel (N) zijn horizontale schijnvoegen aangebracht. De circa 3,5 meter vooruitspringende hoekrisaliet is uitgevoerd als

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

puntgevel en heeft zowel op de begane grond als boven de cordonlijst twee gekoppelde schuifvensters opgenomen in een pilasterstelling, bestaande uit gecanneleerde pilasters die een met rozetten versierd fries en een kroonlijst dragen. De kroonlijst van de bovenste pilasterstelling wordt bekroond door een middenornament bestaande uit een schelp waaronder bladwerk. Hierboven, ter hoogte van de mezzanino van de hoekrisaliet, bevindt zich een oculus binnen een schotelvormige omlijsting. De hoekrisaliet heeft rechts een terugliggende kwartronde hoek, afgesloten met een vlakke gootlijst, met op beide bouwlagen een kwartrond schuifvenster (het glas in de onderste is vervangen door perspex). In het rechter geveldeel links een (moderne) voordeur in het oorspronkelijke kozijn met geprofileerd kalf (ojiefprofiel) en bovenlicht. Rechts hiervan bevinden zich twee schuifvensters en op de eerste verdieping drie schuifvensters. Boven deze vijf vensters en het deurkozijn is een vlak, palmetvormig ornament aangebracht. De vensters op de begane grond hebben gepleisterde lekdorpels waaronder sierpleisterwerk: onder de twee gekoppelde vensters van de hoekrisaliet twee liggende paneelvelden, onder het kwartronde hoekvenster en de twee andere vensters een lambrequin.

De rechterzijgevel (W) heeft in het midden van de eerste verdieping een schuifvenster met drieruits bovenlicht en daarboven in het dakschild een brede dakkapel voorzien van twee samengestelde vensters, een kroonlijst en een plat dak.

In het midden van de linkerzijgevel (O) zijn beneden één en op de eerste verdieping twee zesruits schuifvensters aangebracht. Links hiervan bevindt zich op beide verdiepingen een klein, hoog geplaatst venster. Ter hoogte van de mezzaninoverdieping rechtsboven is onder de kroonlijst een vierruits venster aangebracht en erboven een gecementeerde schoorsteen. Halverwege deze gevel staat een tweede schoorsteen uitgevoerd in rode machinale baksteen. De dakkapel rechts hiervan heeft twee vierruits schuifvensters, een kroonlijst en een plat dak. De door een hoofdgestel beëindigde achtergevel (Z) wordt ter hoogte van de begane grond door een moderne aanbouw aan het oog onttrokken (de vijf vensters van de eerste verdieping zijn in XXd vernieuwd).

Het omstreeks 1969 verbouwde interieur bevat nog enkele oorspronkelijke onderdelen waaronder een (beschadigd en aan het oog onttrokken) stucplafond met perklijst en hoekornamentjes op de begane grond bij het raam in de zijgevel, een op stucwerk geschilderde plankenwand in de achterkamer (beschadigd en weggetimmerd), een cassettenplafond van Amerikaans grenen in de achterkamer op de eerste verdieping, en Philibertspanten. De overloop op de zolderverdieping heeft een stucplafond met in het midden een bovenlicht. Rond het trapgat van de overloop bevindt zich een hek van gietijzeren spijlen waarop een houten handlijst rust.

Waardering

De villa is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een fabrikantenvilla uit de tweede helft van de 19de eeuw in Neo-Classicistische stijl. De villa heeft situationele en ensemblewaarde vanwege haar beeldbepalende ligging aan de Zaan, in het bijzonder als onderdeel van een villawand in relatie tot de aan de overzijde gelegen fabrieksbebouwing.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument